

επίσης παραδείγματα τῆς συνδρομῆς, ἢ ἡ ἐπιστήμη παρέσχεν εἰς τὴν πατρίδα, καὶ ἀπαντῶμεν ἐν μέσῳ συμβεβηκότων μοναδικῶν ἐν τῇ ἱστορίᾳ χαρακτηρῆς ὄντως ἐξόχους, τιμῶντας τὴν ἀνθρωπότητα ἐλόκληρον.

Τοιοῦτος ὑπῆρξεν ὁ Λάζαρος Carnot, γεννηθεὶς ἐν μικρῇ τινι πόλει τοῦ Βουργόνης τὴν 13 Μαΐου 1753. Ἐξελθὼν τῆς Σχολῆς τοῦ Mezières ὡς ἀξιωματικὸς τοῦ μηχανικοῦ, διεκρίθη διὰ τῶν μαθηματικῶν αὐτοῦ ἔργων, καὶ ἰδίως διὰ θεωρημάτων ἐπὶ τῆς ἀπωλείας τῶν δυνάμεων, ὅπερ θεωρεῖται ὡς λαμπρότατη ἐν τῇ μηχανικῇ ἀνακάλυψις. «Τὸ ὥρατον, τὸ πολύτιμον τοῦτο θεώρημα, λέγει ὁ Ἀρχιῶ, εἶναι γνωστὸν εἰς ὅλους τοὺς μηχανικοὺς, ὀδηγεῖ δὲ αὐτοὺς εἰς τὴν πρᾶξιν καὶ προφυλάττει ἀπὸ τῶν σφαλμάτων, εἰς ἃ ὑπέπιπτον οἱ προκάτοχοί του».

Τῷ 1792 ὁ Carnot, βλέπων τοὺς ἀπειλοῦντας τὴν Γαλλίαν κινδύνους, ἀπερῆσεν νὰ ἀφιερώσῃ εἰς τὴν υπεράσπισιν τῆς πατρίδος τὴν ἐπιστήμην αὐτοῦ, τὰς δυνάμεις καὶ τὴν θέλησιν.

Κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ 1793 ἀλλεπάλληλοι συνέβησαν ἤτται, ἡ δὲ Γαλλία ἐρέετο πρὸς τὴν καταστροφὴν, ὅτε ὁ Carnot ἔβρινε μέλος τῆς ἐπὶ τῆς κοινῆς σωτηρίας Ἐπιτροπῆς καὶ ἐπετρέπη τὰ τοῦ πολέμου. Τὰ πράγματα ἠταίγων. Πανταχοῦ ἐπεκράτει ἀταξία καὶ ταραχὴ καὶ ἔλλειψις τροφίμων. Πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς ἀνατολὰς, κατὰ τὰ Πυρηνᾶτα καὶ κατὰ τὰς Ἀλπεῖς, ὁ ἐχθρὸς εἰσέβαλλεν εἰς τὴν Γαλλίαν. Ὁ Αἰγίγιρ καθ' ὅλον αὐτοῦ τὸν ῥοῦν κατεῖχετο ὑπὸ ἐλατὸν χιλιάδων ἐπαναστατῶν Βυρδεανῶν. Τὸ Λυὼν ἐστασίαζε, τὸ Τουλὼν παρεδίδοτο εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς. Ὁ γαλλικὸς στρατὸς στερούμενος ὅπλων καὶ πολεμφοδίων κατεκυριεύετο ὑπὸ ἀθυμίας.

Ὁ Carnot διὰ τῆς εὐφυΐας αὐτοῦ, τῆς δραστηριότητος καὶ τῶν γνώσεων ἐπανώρθωσε καὶ ἔσωσε τὰ πάντα. Οἱ σύγχρονοὶ του εἶπον περὶ αὐτοῦ ὅτι ὥρῳάσσε τὴν *ρίκην*, οἱ δὲ μεταγενέστεροὶ ἐπεκύρωσαν τὴν κρίσιν αὐτῶν. Ὁ Carnot ἐλάμβανεν ἀπλοῦν λογίαν καὶ ἐντὸς ὀλίγων μηνῶν ἀνεδείκνυσεν αὐτὸν στρατηγὸν καὶ ἔπειτα στρατάρχη, ἀλλ' ὁ λογίας ὠνομάζετο Hoche. Ὅσάκις τὰ πράγματα ἔβαινον πονηρῶς, ὁ Carnot ἔσπευδεν ἐκεῖ καὶ ἐλάμβανον εὐθὺς ἄλλην τροπὴν.

Τὸ Maubeuge πολιορκεῖται ὑπὸ ἐξήκοντα χιλιάδων ἀνδρῶν, διοικουμένων ὑπὸ τοῦ πρίγκιπος τοῦ Κοβούργου. Ὁ στρατηγὸς Jourdan, ἔχων τὴν ἀρχηγίαν τοῦ γαλλικοῦ στρατοῦ, διατάσσεται νὰ λύσῃ τὴν πολιορκίαν, ἀλλ' ὁ στρατὸς αὐτοῦ εἶναι κατώτερος τὸν ἀριθμὸν τοῦ ἐχθρικοῦ, καὶ ὁ Jourdan διστάζει νὰ λάβῃ θέσιν ἐπιθετικὴν. Ὁ Carnot ἀγανακτῶν μεταβαίνει πάραυτα παρὰ τῷ στρατῷ καὶ ἀναγκάζει τὸν Jourdan νὰ ἐπιτεθῇ, ἀλλ' αἱ πρῶται φάλαγγες ἀποκρούονται ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ. Ὁ Carnot παύει τὸν διοικούντα

αὐτὰς στρατηγὸν, καὶ λαμβάνων ὅπλον ὀδηγεῖ καὶ οἰστρηλατεῖ αὐτὰς διὰ τοῦ παραδείγματός. Μετ' ὀλίγον ὁ πρίγκιψ τοῦ Κοβούργου ὑποχωρεῖ, καὶ ἡ πολιορκία τοῦ Maubeuge λύεται. Ἐν διαστήματι δύο μηνῶν τὸ Τουλὼν ἀνεκτήθη, οἱ Βυρδεανοὶ ἠττήθησαν, τὰ γαλλικὰ μεθόρια ἠλευθερώθησαν ἅπαντα.

Προγραφεὶς ἐπὶ Διευθυντηρίου, ὁ Carnot μετακλήθη μετὰ τὴν ἀναγόρευσιν τοῦ Βοναπάρτου ὡς πρώτου ὑπάτου, καὶ ἀπεσύρθη εἰς τὸν ἰδιωτικὸν βίον, ἀφ' οὗ τῷ 1802 ἐξελέχθη τριβοῦτος. Εἶχε δημοσιεύσει σύγγραμμα ἄξιον λόγου ἐπιγραφόμενον Ὑπέφεις ἐπὶ τῆς μεταφυσικῆς τοῦ ὑπολογισμοῦ τῶν ἀπειροστώδων. Οὐδόλως φροντίζων περὶ ἑαυτοῦ οὐδὲ περὶ τῆς περιουσίας του, ἐπαρουσιάζετο ὁσάκις ἠδύνατο νὰ φανῇ χρήσιμος. Οὕτω αἱ συμφοραὶ τοῦ 1813 ἀπέσπασαν αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ἡσυχίου καὶ ἐπιστημονικοῦ ἀσύλου του. Ὁ Ναπολέων διώρισεν αὐτὸν διοικητὴν τῆς Ἀμβέρσης. Ὁ Carnot μετὰ τοσαύτης ἐπιτηδειότητος καὶ εὐθαρσίας ὑπερήσπισε τὴν πόλιν ταύτην, ὥστε ἡ Γαλλία διετήρησεν αὐτὴν καὶ μετὰ τὴν συνθήκην, δι' ἧς ἔληξεν ὁ πόλεμος.

Παιρατηθέντος τοῦ Ναπολέοντος, ὁ Carnot διωρίσθη μέλος τῆς προσωρινῆς κυβερνήσεως, μετὰ δὲ τὴν κάθοδον τῶν Βουρβόνων ἐξωρίσθη καὶ πάλιν.

Ὁ αὐτοκράτωρ Ἀλέξανδρος προσέτεινεν αὐτῷ διαβατήριον, ὅπως μεταβῇ εἰς Πηλωνίαν. Ὁ Carnot ἔζησεν ἐπὶ τινὰ χρόνον ἐν Βαρσοβίᾳ, ἔπειτα δὲ ἀποκατέστη ἐν Μαγδεβούργῳ τῆς Πρωσσίας, ὅπου διέμεινε μέχρι τοῦ θανάτου αὐτοῦ.

«Ὁ πατήρ μου, λέγει ὁ Ἰππόλυτος Carnot, ἔζησεν ἐν Μαγδεβούργῳ ὡς καὶ ἀλλαχοῦ, βίον ἀπλοῦν, πρὸς ὃν εἶχε περιουσίαν ἀνάλογον, ἥτο δὲ ἥκιστα μὲν ἀπαιτητικὸς, εἰς ἄκρον δὲ ὑποχρωτικὸς πρὸς τοὺς ἄλλους».

Ἠγάπα τὸν περίπατον, καὶ πορευόμενος συνέταττεν ἐκάστοτε ἐπιστημονικὴν τινα μελέτην ἢ σελίδα ἠθικῆς ἢ ποιητικὸν τι ἔργον. Ἡ μουσικὴ καὶ τὰ ἀνθρῆ κατεγοήτευον αὐτὸν, ἥτο δὲ εὐτυχὴς ἐν τῇ ἐρημίᾳ ἐν μέτῳ τῶν βιβλίων του. «Ὅταν θέλω νὰ ὀμιλήσω, ἔλεγε, γράφω ὅταν θέλω νὰ ἀκούσω, ἀναγινώσκω».

Πάντες οἱ διὰ τοῦ Μαγδεβούργου διαβαίνοντες περιηγηταὶ ἐπεσκεπτόντο τὸν περιφανῆ ἐξόριστον. Μέχρι τῆς τελευταίας του ὥρας ὁ πρὸς τὴν πατρίδα ἔρωσ κατεῖχε τὸν Carnot. «Ὁ γαλλικὸς λαὸς, ἔγραφεν ὀλίγας ἡμέρας πρὸ τοῦ θανάτου του, εἶνε ὁ ἀριστος τῶν λαῶν».

Ἐν τούτοις ἡ ὑγεία του ἐξέκλινε. «Ζῶ ἡσυχῶς, ἔλεγεν, ὡς παλαιὰ δρῦς εἰς τὸ τέρμα προσεγγίζουσα.» Ἀπέθανε δὲ ἀταράχως καὶ ἄνευ ὀδύνης τὴν 2 Αὐγούστου 1823.

ΕΛΙΖΑ Σ. ΣΟΡΤΕΟΡ

Ἡ ματαιότης εἶνε ὁ ἀφρὸς τῆς φιλοδοξίας.

δ'έον κατ' αὐτὸν νὰ ἐγκαταλειφθῆ ὡς ἀνεπίτευκτον ἔνεκα τοῦ ὕψους τῆς ἐρήμου, ἀνερχομένου εἰς 200 μέτρα ὑπεράνω τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης. Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ δεῦτερον σχέδιον, τὸ τοῦ σιδηροδρόμου, μόνον μετὰ τὴν ἄρσιν τῶν μεγάλων πολιτικῶν καὶ τεχνικῶν δυσχερειῶν, δύναται νὰ πραγματοποιηθῆ, αἵτινες, καὶ προπάντων αἱ τεχνικαὶ δυσχερεῖαι, εἰσι μέγιστα, καθόσον οὐδὲν ἔργον δύναται νὰ τεθῆ εἰς ἐνέργειαν πρὶν ἢ ἡ γαλλικὴ ἐπιβρῶν κατισχύσῃ τῆς τοῦ Σουλτάνου τοῦ Σεγού.

Ἐν γένει τὸ ἀφιλόξενον τῶν αὐτοχθόνων λαῶν, τὰ φυσικὰ κωλύματα καὶ τὸ ἀσήμαντον τῆς ἐρήμου ἐμπόριον εἰσι γεγονότα, προφανῶς ἀντιτιθέμενα εἰς τὴν κατασκευὴν σιδηροδρομικῆς ὁδοῦ. Ὅθεν, συνεπέρανεν ὁ Λέντς, ὅπως τεθῶσιν ἐκποδῶν ἅπασαι αἱ δυσχερεῖαι καὶ καταστῆ ἐφικτὸν τὸ σχέδιον τοῦτο, οὕτινος τὴν πραγματοποιήσιν οὐδεὶς δύναται ἀπὸ τοῦδε νὰ προσέπη, ἀπαιτοῦνται ἐνέργειαι ἡρώϊκαὶ καὶ μεγάλη καρτερία.

N. P. Z.

ΒΗΚΟΝΣΦΗΛΑ

Ὁ βίος τοῦ λόρδου Βήκονσφηλδ ὑπῆρξε πλήρης ἀντιφάσεων, αἵτινες ἀνεπλήρουν ἑκατέρω τὰς τῆς ἐτέρας ἄλλειψεις. Πῶς κατώρθωσεν ὁ ἐκ Βενετίας Ἰουδαῖος, ὁ μόλις κατὰ τὸ δωδέκατον τῆς ἡλικίας ἔτος βαπτισθεὶς, νὰ γίνῃ ἡγέτης τῶν Τυρίων καὶ νὰ ἀποκαταστήσῃ τὴν ἐξωτερικὴν δύναμιν τῆν Ἀγγλίας· πῶς κατώρθωσεν ὁ ὄξυς καὶ εὐφάνταστος μυθιστοριογράφος νὰ ἀποβῆ ἀγχινοῦστατος καὶ εὐστροφώτατος πολιτικὸς, τοῦτο εἶνε δυσδιάλυτον αἰνίγμα. Ὁ Δισραῆλης, ψυχῇ τε καὶ σώματι ἐξαγγλισθεὶς, οὐδαμῶς ἐλησμόνησε τὴν Ἰουδαϊκὴν καταγωγὴν του, ἐφ' ἣ μάλιστα ἐσεμνύνετο· ἀναφανδὸν ἐξεθείασεν ὅσα ἡ σημιτικὴ φυλὴ παρέσχε τῇ ἀνθρωπότητι ἀγαθὰ, ἐνεκαίνισε δὲ οὐ μόνον ἐν τοῖς μυθιστορήμασιν, ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ πολιτικῇ του τὸν ὑπὲρ τῆς Ἀνατολῆς ἐνθουσιασμόν. Καὶ τοιοῦτον ὅμως ὄντα, ἀνεγνώρισαν οἱ ἀγέρωχοι ἀπόγονοι Γουλιέλμου τοῦ κατακτητοῦ πνευματικὸν ἡγέτην καὶ σωτῆρά των, πρῶτον μετ' ὄκνου, εἶτα δὲ προθύμως καὶ ἀνεπιφυλάκτως. Ὁ πλεονάκις θριαμβεύσας Δισραῆλης ἔπαθεν ἐν τῇ πρώτῃ ἀρχῇ τοῦ σταδίου του ἤττας πολλάς. Ἐχαιρεν ἤδη τὴν ὑπόληψιν ἐξόχου μυθιστοριογράφου, ὅτε ἐπανειλημμένως τοῖς ἀπέτυχεν ἐν ταῖς ἐκλογαῖς. Ὅτε δὲ τελευταῖον ἀνέβη ἐπὶ τὸ βῆμα τοῦ Κοινοβουλίου, τοσοῦτον θορυβωδῶς ἐγαλάσθη, ὥστε διέκοψε τὴν ἀγόρευσίν του, ἀλλ' ἠπειλήσεν τοῖς ἀκραταῖς «ὅτι θὰ ἔλθῃ καιρὸς νὰ τὸν ἀκούσωσι». «Δὲν ἀπενθαρρύνομαι, ἔλεγε τοῖς τότε εὐαρίθμοις φίλοις του· δὲν ὁμολογῶ ἑμαυτὸν ἤττημένον, διότι εἶμαι εἰθισμένος νὰ ἤττῶμαι· μέγας στρατηγὸς τῆς Ἰταλίας, ἐρωτώμενος, διὰ τί ὡς πρεσβύτης πάντοτε ἐνίκα, ἀπεκρίνατο,

διότι νέος ὢν πάντοτε ἤττᾶτο». Εἰς τὸ μέλλον ἑαυτοῦ διέτρεφεν ὁ Δισραῆλης πίστιν καὶ πεποίθησιν προσφύτου. Τὸ μυστήριον τῆς ἐπιτυχίας του ὑπῆρξε ἐν τῷ μυθιστορήματι Conigsby. «Οἱ ἀληθεῖς σοφοὶ ἐπίστανται (λέγει), ὅπόσον εἶνε περιορισμένη ἡ λογικὴ ἡμῶν δύναμις. Ἡ πρόσδος τῆς ἀνθρωπότητος οὐδαμῶς οφείλεται εἰς αὐτὴν· οὐχὶ ὁ λόγος ἐπολιόρκησε τὴν Τροίαν· οὐχὶ ὁ λόγος παρώρμησε τοὺς Σαρακηνούς νὰ καταλίπωσι τὰς ἐρήμους καὶ κυριεύσωσι τοῦ κόσμου· οὐχὶ ὁ λόγος ὑπηγόρευσε τὰς σταυροφορίας, οὐδὲ εἰσήγαγε τὰ μοναχικὰ τάγματα, οὐδὲ παρήγαγε τοὺς Ἰησοῦτας, οὐδὲ προσέκλεσε τὴν γαλλικὴν ἐπανάστασιν. Μείγας ἀληθῶς εἶνε ὁ ἄνθρωπος, ὅταν ἐνεργῇ ὀρμώμενος ἐν τῶν ἰδίων αὐτοῦ παθῶν· οὐδέποτε δὲ ἀποβαίνει μᾶλλον ἀκατάσχετος ἢ ὅταν ποιῆται ἐκκλησίαν εἰς τὴν φαντασίαν». Μέχρι τελευταῖας τοῦ βίου του διεκρίνετο ὁ Δισραῆλης ἐπὶ ἐμπαθεσάτῃ δραστηριότητι καὶ ὑψηλῇ φαντασίᾳ· οὔτε βραδιουργιῶν ὅμως ἀπέχετο, οὔτε χαμαιζήλων μέσων ὑλικῶν ὁσάκις διὰ τούτων ἤλπισε νὰ κατορθώσῃ εὐκολώτερον τοὺς φαντασιώδεις αὐτοῦ σκοπούς. Ἐν ἐνὶ καὶ τῷ αὐτῷ χρόνῳ προσκήρυξε δηλονότι τὴν Ἰνδικὴν αὐτοκρατορίαν καὶ ἠγόρασε τὰς μετοχὰς τοῦ Σουέζ. Ὅσα ἀνέπτυξεν ἐν τοῖς μυθιστορήμασιν, ἐξετέλεσεν ὡς πρωθυπουργός. Τριάκοντα ἔτι πρὶν ἀποδείξῃ τὴν Βικτωρίαν αὐτοκράτειραν τῆς Ἰνδικῆς ἔγραψεν ἐν τῷ μυθιστορήματι «Ταγκρέδη»· «Ἔμεις οἱ Ἀγγλοὶ πρέπει νὰ ἐκτελέσητε ὅλον τὸ μέγα σχέδιον τῶν Περτογάλων, ἐγκαταλιμπάνοντες χώραν μικράν καὶ ἐξηντλημένην, ἀντὶ ἐτέρας εὐρυτάτης καὶ εὐδαίμονος. Πείσατε τὴν Ἀνασσαν νὰ συναθροίσῃ τοὺς στόλους τῆς, τοὺς θησαυροὺς, τὰ ἀργύρια, τὰ χρυσᾶ σκεύη, τὰ πολύτιμα ὄπλα, τοὺς ἀδικοὺς καὶ τοὺς πρωτίστους συμβούλους τῆς, καὶ νὰ μεταστήσῃ τὴν ἔδραν τῆς ἀπὸ Λονδίνου εἰς Δελί. Ἐκεῖ θὰ εὖρῃ πρόχειρον ἀπέραντον αὐτοκρατορίαν, στρατὸν πρωτοβάθμιον, προσόδους ἀναρίθμους. Ἐγὼ θὰ φροντίσω περὶ Συρίας καὶ Μ. Ἀσίας. Ἡ μόνη μέθοδος τοῦ κυβερνήσαι τοὺς Ἀργάνους ἄγει διὰ τῆς Περσίδος καὶ τῆς Ἀραβίας. Τότε δὲ θὰ ἀναγνωρίσωμεν ἡμέτερον τιμαριδοτὴν τὴν αὐτοκράτειραν τῆς Ἰνδικῆς καὶ θὰ ἐξασφαλίσωμεν αὐτῇ ὅλην τῆς Ἀνατολῆς τὴν παραλίαν. Ἐὰν βουληθῇ, θὰ δεσπόσῃ τῆς Ἀλεξανδρείας ὡς δεσπόζει τῆς Μελίτης. Ἡ βασιλισσα ἡμῶν εἶνε νέα· ἔχει μέλλον· ἐμπορεῖ νὰ προσλάβῃ τὸ εὐρύτατον τῶν ἱστορικῶν βασιλείων. Πάντα εἶνε δυνατὰ, ἀφ' οὗ καταρθῶθῃ ἡ τῆς Ἰνδικῆς κατὰκτησις, ἐνθα ἐναυάγησεν ὁ μέγας Ἀλέξανδρος». Αἱ πολιτικαὶ προφητεῖαι τοῦ Δισραῆλη ἠλήθευσαν. Ἡ Βικτωρία ἐκηρύχθη αὐτοκράτειρα· ἐὰν δὲ μὴ μετέστησε τὸν θρόνον τῆς εἰς Δελί, ἐκάλεσεν ἐκεῖθεν στρατοὺς εἰς τὴν Εὐρώπην· ἐὰν πάλιν μὴ δεσπόζει τῆς Ἀλεξανδρείας, προσήρ-